

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

RELIGIESTUDIES V1

FEBRUARIE/MAART 2013

PUNTE: 150

TYD: 2 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 7 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B.
2. AFDELING A: VERPLIGTEND
AFDELING B: Beantwoord enige TWEE vrae in hierdie afdeling.
3. Lees AL die vrae aandagtig deur.
4. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.
5. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A (VERPLIGTEND)**VRAAG 1**

- 1.1 Voltooi die volgende sinne deur die woorde in die lys hieronder te gebruik. Skryf slegs die antwoord langs die vraagnommer (1.1.1–1.1.5) in die ANTWOORDEBOEK neer, byvoorbeeld 1.1.6 Afrika.

Die Seun; Die Vader; bhakti; sekulêre humanisme; Krishna; politeïsme; UNomkhubulwane; Siddharta Gautama

- 1.1.1 Die vroulike godheid in die AmaZulu-godsdiens word ... genoem. (2)
- 1.1.2 Die verwerping van godsdienstige geloof en die bestaan van 'n bonatuurlike wese word ... genoem. (2)
- 1.1.3 Die Oosterse Ortodokse Kerk leer dat die Heilige Gees uit ... kom. (2)
- 1.1.4 In Neo-Hindoe-bewegings word die klem meer op individuele en groepstoewyding geplaas wat ... genoem word. (2)
- 1.1.5 Die stigter van Boeddhisme is ... (2)
- 1.2 Verduidelik, in TWEE sinne, elk van die volgende begrippe in die konteks van godsdiens:
- 1.2.1 Fundamentalisme (4)
- 1.2.2 Inspirasie (4)
- 1.2.3 Uniekheid (4)
- 1.2.4 Doktrine (4)
- 1.2.5 Geloof (4)
- 1.3 Uit elke groep woorde hieronder, kies die woord wat NIE pas NIE. Skryf slegs die woord langs die vraagnommer (1.3.1–1.3.4) in die ANTWOORDEBOEK neer.
- VOORBEELD: piesang; appel; aartappel; druive
ANTWOORD: aartappel
- 1.3.1 karma; opstanding; moksha; nirvana (2)
- 1.3.2 Mohammed; Boeddha; Jesus; Charles Darwin (2)
- 1.3.3 Baha'u'llah; Abu Bakr; Adbu'l-Baha; Soghi Effendi (2)
- 1.3.4 Brahma Samaj; Ramakrishna; Arya Samaj; Ekumenisme (2)

- 1.4 Dui aan of die volgende stellings WAAR of ONWAAR is. Skryf 'waar' of 'onwaar' langs die vraagnommer (1.4.1–1.4.3) in die ANTWOORDEBOEK neer. Gee 'n rede indien die stelling ONWAAR is.
- 1.4.1 Die verering van voorvaders word met die Baha'i-geloof geassosieer. (4)
- 1.4.2 Tripitaka is die interpretasie van 'n teks. (4)
- 1.4.3 As 'n nasie word daar van Hindoes verwag om Mitzvot (reëls wat gevolg moet word) te hou. (4)
- TOTAAL AFDELING A: 50**

AFDELING B

Beantwoord enige TWEE van die drie vrae in hierdie afdeling.

VRAAG 2

- 2.1 Verduidelik die rol van allegorie in godsdiens. (10)
- 2.2 Verduidelik die begrip *ideologie* soos dit in godsdienstige leringe gebruik word. (10)
- 2.3 Noem VYF ooreenkomste wat binne die Abrahamitiese godsdienste bestaan. (10)
- 2.4 Noem die unieke eienskappe van die volgende godsdienste:
- 2.4.1 Baha'i-geloof (10)
- 2.4.2 Hindoeïsme (10)
- [50]**

VRAAG 3

- 3.1 Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vraag wat volg.

'n Skool in Boeddhisme is soos 'n vertakking van daardie godsdiens. Byvoorbeeld in die Christendom is daar drie hoofvertakkings: Rooms Katoliek, Protestant en Grieks Ortodoks. Daar is denominasies en verskille binne hierdie vertakkings. So praat ons ook van verskillende vertakkings of skole in Boeddhisme. Die name wat hieraan gegee word, is gebaseer op waar die leiers opgelei is.

[Vertaal uit *Religion Studies Grade 12, Shutters*, bl. 107]

Bespreek die interne verskille wat binne enige EEN van die volgende godsdienste bestaan:

- Boeddhisme
- Afrika Tradisionele Godsdiens
- Christendom

(20)

- 3.2 Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

Wanneer mense aktief sekulêr word, vind hulle dat hulle 'n teorie van hul eie moet voorstel, iets om godsdiens te vervang. Baie min mense is aktief sekulêr in Asië, maar dit lyk asof dit Europa is waar die meeste aktief sekulêre mense woon.

[Vertaal uit *Religion Studies Grade 12, Steyn et al.*, bl. 203–204]

- 3.2.1 Gee DRIE voorbeelde van sekulêre wêreldbeskouings. (6)
- 3.2.2 Noem SEWE gemeenskaplike eienskappe van sekulêre wêreldbeskouings. (14)
- 3.2.3 Wat, dink jy, is die redes vir die toename in die gewildheid van sekulêre wêreldbeskouings in Noord-Amerika en Europa? (10)
- [50]**

VRAAG 4

4.1 Lees die artikel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

MOSLEM-CHRISTEN-VERHOUDINGS IN EGIPTES

Egipte is grootliks 'n Moslem-land waar meer as 90% van die bevolking Moslems is. Koptiese Christene vorm ongeveer 10%. Die moderne geskiedenis van Egipte toon dat Moslems en Christene so lank terug as 1919 verenig was in hul opposisie teen Britse heerskappy.

Toe President Hosni Mubarak in 1981 aan bewind gekom het, het hy militante Islam onderdruk en Koptiese Christene in die regering ingebring. Tydens sy regime het hy 'n Koptiese leier as staatsminister vir immigrasie aangestel, en 'n ander as adjunkminister van buitelandse sake.

Egipte se Christene het 'n lang en veelbewoë geskiedenis. Hulle het aktief deelgeneem aan die burgerlike samelewing en het maatskaplike dienste, ontwikkelingspogings en intergodsdienstige dialoog verskaf. Sedert die Arabiese Lente ('Arab Spring') van 2011 toe Mubarak onttroon is, het aanvalle tussen Moslems en Christene toegeneem. Party kerke is afgebrand en Moslem-leiers is aangeval, hoofsaaklik in landelike gebiede.

Met die staat se veiligheidsmagte wat onder uiterste druk is tydens die politieke onrus, kan die konflik tussen Moslems en Christene vererger.

[Aangepas uit Ayman Labib: *Faith-Based Conflict Resolution*, 2011]

- 4.1.1 Wat, dink jy, is die redes vir die toename in die vyandigheid tussen Moslems en Christene? (10)
- 4.1.2 Wat kan godsdienstige leiers en organisasies doen om die konflik in Egipte op te los? (10)
- 4.1.3 Dink jy godsdienste is die oorsaak van die konflik in Egipte? Gee redes vir jou antwoord. (6)

4.2 Lees die koerantartikel hieronder en beantwoord die vrae wat volg.

ZIMBABWE-POLITICI PROBEER GODSDIENTIGE STEMME WERF

Net voor die Zimbabwiese verkiesing in 2008 het 'n brief wat in die voorportaal van Harare se Sacred Heart Katedraal vertoon is, die keerpunt geword in verhoudinge tussen die hoofstroom Katolieke Kerk en Robert Mugabe se regering.

In die brief getiteld 'God Hoor die Hulpkrete van die Onderdruktes', het die Katolieke biskopkonferensie Mugabe beskuldig van menseregteskendings soortgelyk aan dié van die Bybelse farao. Hulle het Mugabe, 'n toegewyde Katoliek, gewaarsku dat daar 'n massarewolusie kan ontstaan as hy nie tot inkeer kom nie.

Mugabe en sy party soek nou elders na godsdienstige stemme. Hulle neem die stryd na die opelugterreine en sportstadions waar die charismatiese kerkbeweging al hoe groter skares lok.

[Aangepas uit *Mail and Guardian*, 18–24 Mei 2012]

- 4.2.1 Waarom is die brief getiteld 'God Hoor die Hulpkrete van die Onderdruktes' geskryf? (6)
- 4.2.2 Dink jy dat die kerk Mugabe kan beïnvloed om op te hou om soos 'n 'farao' op te tree? Gee redes vir jou antwoord. (6)
- 4.2.3 Noem enige TWEE godsdienste en gee EEN voorbeeld elk van hul leringe wat menseregte ondersteun. (8)
- 4.2.4 Bespreek die rol wat godsdienstige organisasies in die stryd om menseregte in Suid-Afrika voor 1994 gespeel het. (4)
- [50]**

TOTAAL AFDELING B: 100
GROOTTOTAAL: 150